

BOEKBESPREKINGEN

MAX JEANNERET. *L'inlay à crampons et ses applications* (le parallélisme par l'isodrome). Uitg. Julien Prélat, Parijs. 100 frs.

Dit nieuwe werk van Dr. M. Jeanneret draagt alle kenmerken van een grondige voorbereiding. Jaren van experimenteren, grotendeels op tandtechnisch gebied moeten de ontwikkeling van het systeem dat hij genoemd heeft „het parallélisme door middel van de isodromie” zijn voorafgegaan.

Wie zich, afgaande op de titel dit werk aanschafft, zal spoedig tot de ontdekking komen dat het niet alleen is geschreven voor practici die hun algemene kennis omtrent de crampon-inlay en de toepassing ervan wenschen te verrijken. Veeleer is het schrijver's bedoeling de beginselen van zijn eigen specialistische methode uiteen te zetten en daarop voortbouwende, aan de hand van talrijke gevallen uit de praktijk een technisch systeem te ontwikkelen dat hoewel ingewikkeld, door de gemiddelde practicus zou kunnen worden toegepast.

Het beginsel dat Jeanneret vanaf het begin voor ogen heeft gestaan, is het vinden van een maximum van retentie bij verankeringen en een zo gering mogelijke opoffering van tandweefsel bij de preparatie daarvan.

De „isodrome”, het instrument dat hij daartoe ontwierp, maakt het de operateur mogelijk langs geleide banen (dus niet uit de vrije hand) evenwijdige vlakken en groeven te prepareren en wel dusdanig dat de hoogte van die preparaties gemeten vanaf het oclusale vlak door middel van een schouder aan een speciaal daarvoor ontworpen boor al naar gelang van de situatie kan worden geregeld.

Schrijver zet de werking van deze „klinische of directe isodrome” uitvoerig uiteen en demonstreert speciaal de mogelijkheden die dit instrument biedt om in reeksen van elementen evenwijdige groeven te boren, die crampons kunnen bevatten.

Daarnaast wordt gebruikt de „laboratorium- of indirecte isodrome”, een toestel dat in principe gelijk is aan de gebruikelijke klammer-tekenapparaten, met dit verschil dat de tekenstift is vervangen door een buisje dat een boor kan geleiden. Het dient om op vernuftige wijze langs de indirecte weg cramponinlays te vervaardigen.

Een uitvoerige bespreking van de duizend en één technische details van dit boek zou vele bladzijden druks beslaan en is daardoor ondoenlijk.

Het is opmerkelijk dat Jeanneret bij het afdrukken uitsluitend gebruik maakt van de koperband, gevuld met Kerr stents of Dietrichmassa. Juist bij het vervaardigen van de door hem besproken ingewikkelde steunapparaten lijkt de afdrukmethode met een der hydrocolloïden bij uitstek aangewezen. Welk een besparing aan tijd en energie zou hiermede kunnen worden bereikt!

Verder noemt schrijver uitsluitend de alginaten (dus niet de hydro-colloïden) als afdrukmassa, maar hij maakt er geen gebruik van, omdat zijns inziens de tijd nog zal moeten leren of deze geschikt zijn om bij de inlay-techniek te worden toegepast. Het bezwaar zou namelijk zijn dat een erop aangebrachte, gegalvaniseerde koperlaag korrelig en daardoor onbruikbaar is.

Collega's, die zich tot de hogeschool van de conserverende tandheelkunde aangetrokken voelen, zullen in dit werk veel van hun gading vinden. Of zij zich

aan de automatische, niet erg artistieke werkwijze van de isodrome zullen kunnen gewennen valt te bezien, evenals de vraag, waar bekwame medewerkers te vinden die in staat zullen zijn dergelijk tandtechnisch horlogemakerswerk te leveren. Want is het niet voor de hand liggend, dat naarmate de techniek die aan de stoel wordt toegepast meer verfijnd wordt, de tandarts zich afhankelijker gaat voelen van zijn hulpkrachten?

P. C. Willems e

Dr. L. CASTAGNOLA. *Die Lebenderhaltung der Pulpa in der konservierenden Zahnheilkunde*. Carl Hanser Verlag München 1953. 133 pag. D.M. 13,80.

In deze 115 bladzijden tellende monographie heeft de schrijver de gegevens bijeengebracht welke in de reeds talrijke publicaties over de zg. vitaalbehandelingen zijn neergelegd. De pogingen om de pulpa zodanig te behandelen dat zij geheel of gedeeltelijk in vitale toestand behouden blijft hebben eerst in de laatste decennia tot goede resultaten geleid. Het was de toepassing van calciumhydroxyde-paerparaten, die dit mogelijk maakte. Men kan dus vaststellen dat dit onderdeel van de endodontie een der meer recente toevoegingen is aan het therapeutisch arsenaal van de tandarts. Dit maakt dit werk zo waardevol voor de practicus, die voor een deel tijdens zijn opleiding nog niet met deze methoden vertrouwd is gemaakt.

Na een historisch overzicht worden de drie operatie-technieken beschreven: de indirecte en de directe overkapping en de vitaal-amputatie. Met een critische doch niet eenzijdige instelling voert de schrijver ons door de veelheid der gepropageerde medicamenten, hun eigenschappen en hun toepassingsmogelijkheden. Als overal elders in de tandheilkunde is ook hier een nauwkeurige indicatiestelling en een zorgvuldig uitgevoerde behandeling voorwaarde voor een goed resultaat.

Een reeks uitstekende afbeeldingen van röntgenographische opnamen en patho-histologische praeparaten illustreert dit overzichtelijke werkje.

V a n S c h i j n d e l, Utrecht

HEINRICH STÖCKLER: *Die Leica in Beruf und Wissenschaft*. Umschau Verlag, Frankfurt a. Main 1954.

In het zojuist verschenen boek van 340 bladzijden worden onder supervisie van de chefredacteur van het tijdschrift „Leica Fotografie” door een 25-tal experts alle denkbare speciaalgebieden der Leicatechniek behandeld.

De tandheilkundig geïnteresseerde lezer zou na het lezen van de index of na vluchtige beoordeling van het boek mogelijkwijs de indruk kunnen krijgen, dat vele der hoofdstukken voor hem niet van belang zijn. Ref. denkt daarbij aan de artikelen, die de journalist, kriminalist, portret-fotograaf, archaeoloog of de belanghebbende van het fotograferen onder water rechtstreeks raken. Dat deze hoofdstukken, de portretfotografie eventueel nog daarbuiten gelaten, tot de belangensfeer van de tandarts zouden gerekend kunnen worden, is niet bepaald te beweren. Wel mag echter geponoerd worden, dat een zo groot

mogelijke verruiming van ons weten op zeer uiteenlopende specialistische gebieden der kleinbeeld techniek elders en op het geschikte ogenblik ook de tandarts tot voordeel strekt. Andere verhandelingen, die de ingenieurswetenschappen, het onderwijs, het fotograferen van zoologische, botanische en microbiologische onderwerpen betreffen, liggen reeds meer in de lijn van de tandarts zowel wetenschappelijk als praktisch en vormen het voorspel voor de eigenlijke hoofdschotels op medisch terrein. Er zijn voor de dermatoloog, de patholoog en bacterioloog, voor de oogheelkundige, chirurg en zelfs voor de tandheelkundige zeer lezenswaardige stukken gereserveerd. De nieuwste aanwinsten op het gebied der intraorale fotografie, de hoogfrequentie-ringverlichting en ander niet te specificeren nieuws moet de tandarts interesseren zowel als de artikelen over metaalfotografie en opnamen met gepolariseerd licht bij de studie der materia technica.

De bijzondere waarde van het boek schuilt vooral in het bekend maken met de recente aanwinsten en trucs, die in de leerboeken (die overigens als bemiddelaar van het fundamentele weten niet gemist kunnen worden) niet of tenminste nog niet vertegenwoordigd zijn.

Ref., die de kleinbeeldfotografie sinds 25 jaar in verschillende facetten zelf beoefent, heeft het boek, dat met 200 zwart-wit foto's en 62 kleuropnamen van uitblinkende kwaliteit rijk geïllustreerd is, grondig en met nut bestudeerd. Hij kan het boek, dat gezien zijn verzorging en illustraties goedkoop is, voor wetenschappelijke, maar ook voor particuliere doeleinden met warmte aanbevelen.

E. H e c h t

ERICH HEINRICH: *Vom Erfolg in der Zahnärztlichen Praxis*. Carl Hanser Verlag München. 2e Auflage 1952. 304 blz. Prijs: geb. D.M. 22.—.

Uit hoofde van de beperkte mogelijkheden van de wetenschappelijke opleiding kan deze haar leerlingen na voltooiing der studie niet meer meegeven dan een theoretische en praktische basis waarop de jonge practicus door verdere zelfontwikkeling moet trachten zijn plaats in het beroep en in de maatschappij te veroveren en zich deze waardig te maken. Hij zal deze als regel slechts bereiken via de tandheelkundige en andere omgang met zijn medemensen, niet het minst in hun hoedanigheid van patiënt. Vooral in die relatie wordt hij geconfronteerd met een bonte verscheidenheid van situaties en contacten, waarbij het harmonische verloop en een bevredigende afwikkeling veel mensenkennis en psychologisch aanvoelingsvermogen tot voorwaarde stelt. Deze verworvenheden, die voor een maatschappelijk slagen als tandarts onmisbaar zijn, worden niet zo maar in diens persoonlijkheid verweven. Het vallen en opstaan is daaraan niet vreemd en er is nogal wat tijd mee gemoed vooraleer de practicus de meest passende tandheelkundige omgangsvormen heeft gevonden met betrekking tot patiënten van uiteenlopende positie, beschaving en temperament, waarbij elk concreet geval naar een speciale nuancering verlangt.

Deze patiënten- en mensenkennis wordt doorgaans pas op langere termijn en uit ervaring verkregen en niet langs lijnen van geleidelijk toenemen der moeilijkheid.

Deze „leertijd” te bekorten en het pad te effenen is het doel, dat de bekende auteur op dit en aanverwant terrein zich reeds in vroegere jaren gesteld heeft. Het in de titel genoemde boek, dat als een aan na-oorlogse inzichten en verhoudingen aangepaste bewerking kan worden beschouwd van zijn vroegere publicaties: „Unsere Patienten und Wir” en „Zahnärztliche Berufskunde”, geeft in een zevental uitvoerige hoofdstukken een gedetailleerde beschouwing over de verschillende aspecten van het tandartsberoep, van alle factoren, die daarbij zoal in aanmerking moeten worden genomen. Vanuit verschillende gezichtshoeken analyseert hij de in wezen psychologische relatie tussen de practicus en zijn patiënten, waarbij een door de omstandigheden geboden optreden en handelen voorwaarde is voor zijn professioneel succes.

De auteur zou geen Duitser zijn als hij niet naar een allesomvattende behandeling van zijn thema had gestreefd. Er is geen onderdeel, zelfs in zijdelings verband, dat aan zijn schrijversoog is ontsnapt. Wanneer het boek beschouwd mag worden als in hoofdzaak bestemd voor de nog onervaren, pas afgestudeerde, dan is er nogal een en ander waarvan de waarde in twijfel kan worden getrokken. Zo bevat het 140 bladzijden tellende hoofdstuk over „de geestelijke wapenrusting van de tandarts” verschillende uitweidingen op gebieden (physiognomie, karakterologie, handschriftkunde) waar beperking beter aan het doel beantwoord zou hebben. Wanneer daarentegen, om een kleinigheid te noemen, de handdruk ter sprake komt als symbolische handeling, dan had als praktische toepassing het initiatief bij het wisselen van een handdruk zeker niet genegeerd mogen worden. Voor de houding van de jonge practicus is dit veel belangrijker dan de indeling in stevig, week, hartelijk-joviaal en aarzelend. Als praktische raadgever enerzijds een teveel door volledigheds-ijver, daarnaast een tekort, althans naar didactische maatstaf.

Ongetwijfeld bevat het boek veel behartigenswaardig, waarmee de jonge practicus zijn voordeel kan doen. Hij wordt a.h.w. tijdig geconfronteerd met allerlei problemen en gebeurlijkheden mitsgaders hun oplossing, vóór de harde praktijk hem er onvoorbereid mee in kennis brengt. Voor het overige worden veel en velerlei onderwerpen aangesneden, wier behandeling de bekwame leidsman en ervaren practicus verraden, met wiens voorlichting de jonge collega een dienst wordt bewezen.

In de ondertitel: „Ein Buch über und für Zahnärzte, über die Kunst der Menschenkenntnis und Menschenbehandlung in ihrem Beruf” is kort samengevat weergegeven wat de schrijver zich als doel voor ogen gesteld heeft.

Het boek kan als een specifiek Duits pendant worden beschouwd van overconkomstige raadgevers, zoals wij die kennen uit Amerika.

B u i s m a n

Deutscher Zahnärzte Kalender 1954. Herausgegeben von Dr. E. HEINRICH. Carl Hanser Verlag München, 358 blz. Prijs: geb. D.M. 16.—.

Als 13e uitgave in deze reeks verscheen de Zahnärztekalendar voor het laatst onder redactie van Dr. H e i n r i c h, wiens plaats, blijkens het voorwoord, in den vervolge zal worden ingenomen door Prof. H a r n d t te Berlijn.

Ook nu weer omvat het 350 compres gedrukte pagina's tellende boekje een verzameling wetenschappelijke bijdragen van gezaghebbende auteurs, welke in

hun geheel de onderscheidene gebieden der tandheelkunde bestrijken, al worden uiteraard slechts bepaalde facetten aan een beschouwing onderworpen. Het betreffen over het geheel thema's, die geacht mogen worden aan de belangstelling der practici te beantwoorden.

Om de lezer een indruk te geven van de verscheidenheid der behandelde onderwerpen diene de volgende opsomming. De reeks wordt geopend met een studie van Prof. R e i c h e n b a c h over de tong in het klinische beeld, gevolgd door een therapeutisch overzicht van Prof. W a n n e n m a c h e r betreffende de parodontopathiën. Prof. S c h l a m p (Würzburg) behandelt de operatieve mogelijkheden inzake de voorbereiding van de kaak teneinde deze geschikt te maken voor een prothese. Van de betrekkingen tussen het oor en het tandstelsel onder normale en in pathologische omstandigheden geeft Prof. H e u s e r (Marburg) een exposé. De conserverende gebitsvoorziening is beperkt tot een verhandeling over de amalgaamvulling van Mevr. Prof. S c h u g - K ö s t e r s en een beschouwing van Prof. K l u c z k a (Mainz) inzake de rationele inlay-techniek.

Op het gebied der orthodontie bespreekt Prof. A s c h e r (München) de indicaties en contra-indicaties van de onderscheidene kaakorthopaedische behandelingsmethoden, terwijl Dr. B i m l e r zijn systeem van een grafische gebitsanalyse ontvouwt. Prof. B a l t e r s verdiept zich in het verband tussen de psychologie en de kaakorthopaedie als onderdeel van de behandeling in de bovenkaak.

De verzorging van het restgebit met gingivaal gedragen protheses leverde Prof. J u n g (Mainz) stof tot een technische beschouwing. Prof. M a t h i s geeft een inzicht in de praktische mogelijkheid tot het vaststellen van de aanwezigheid van infectiehaarden. Het aandeel van de tandarts in de identificatie van lijken behandelt Prof. H e l l e r m a n s (Kiel). De physiologische grondslagen van de centrale analgesie worden uiteengezet door Dr. S c h ö n, terwijl Prof. H a r n i s c h een overzicht geeft van de antibiotica voor tandheelkundige doeleinden.

Een uiteenzetting van het patentwezen van Ir. Z i l l s en een beschrijving van de belangrijkste geneesmiddelen voor tandheelkundig gebruik, gevolgd door praktische wenken bij complicaties en ongevallen in de praktijk besluiten het voor niet-Duitse lezers van belang zijnde gedeelte. Een zaakregister gaat aan de inhoud vooraf.

Aan elk artikel is een portret van de auteur met enkele biografische aantekeningen ter introductie toegevoegd.

Ook deze „jaargang” van de „kalender” zal zijn weg naar de getrouwe lezers wel vinden.

B u i s m a n

Zahnärztliches Taschenjahrbuch 1954. Herausgegeben von Prof. Dr. med., Dr med. dent. EUGEN WANNENMACHER. Richard Pflaum Verlag, München. 495 blz. Prijs: geb. f 6,90.

Van de importeur: Meulenhoff en Co. N.V. te Amsterdam ontvingen wij een exemplaar van dit in duo decimo formaat uitgevoerde „zakboekje”. Het be-
310

doelt de practicus gelegenheid te bieden tot snelle informatie over détails, de diagnostiek en therapie betreffende en heeft in zijn conceptie en vormgeving de allure van een lexicon in telegramstijl en in vestzakuitvoering.

Het eerste gedeelte beweegt zich op het gebied der receptuur met een overzicht van bekende specialité's. Als pièce de résistance sluit daarbij aan een zevental hoofdstukken in encyclopaedische bewerking met betrekking tot de mondziekten, de tandheelkundige chirurgie, de röntgenkunde, het gebitsbehoud en de parodontopathiën, de orthodontie en de prothetiek. Het leeuwendeel in de bewerking heeft Prof. *W a n n e n m a c h e r* voor zijn rekening genomen, met uitzondering van het chirurgische gedeelte (Prof. *H a r n i s c h*) en de prothetiek (Prof. *J u n g*).

Het laatste gedeelte wordt besteed aan een verscheidenheid van algemene wetenschappelijke gegevens als exact antwoord op de betreffende vragen. Tot slot volgen officiële, organisatorische gegevens, tariefregelingen, die voor de Duitse tandarts van belang zijn.

In welke mate dit jaarboekje een lacune opvult, zal de praktijk uitwijzen. Het ligt n.l. in de bedoeling deze uitgave in de komende jaren voort te zetten.

B u i s m a n